

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ

ਫਾਲਸ਼ਾ ਅਤੇ ਦੁਆ ਜੇ.ਜੇ. ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ,

MST. ਕਿਸ਼ਨੀ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਅਪੀਲੈਂਟ

ਬਨਾਮ

ਮੋਹਮਣ ਸਿੰਘ,-ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਦਾਰ।

ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 127 of 1950

ਮੋਰਟਗੇਜਡ ਲੈਂਡਜ਼ ਐਕਟ (1938 ਦਾ IV) ਦੀ ਬਹਾਲੀ - ਧਾਰਾ 2 ਅਤੇ 4-ਮੋਰਗੇਜ ਨੂੰ ਰੀਡੀਮ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ - ਕੀ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਜਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਛੁਟਕਾਰਾ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਕਾਇਮ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ- ਇੰਡੀਅਨ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ (1908 ਦਾ IX)- ਧਾਰਾ 19 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 148-ਕੀ 1938 ਦੇ ਐਕਟ IV ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ-ਮੋਰਗੇਜ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦੁਆਰਾ ਮੋਰਗੇਜ ਡੀਡਾਂ 'ਤੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਰਸੀਦ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ-ਕੀ ਰੀਡਮਪ ਕਰਨ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੋਰਟਗੇਜ ਨੂੰ ਰੀਡੀਮ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੋਰਗੇਜ ਉਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਿਨ ਮੋਰਟਗੇਜਡ ਲੈਂਡਜ਼ ਐਕਟ 1938 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿਡੈਂਪਸ਼ਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਉਸ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਉਕਤ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਰਿਸਟੀਚਿਊਸ਼ਨ ਆਫ ਮੋਰਟਗੇਜ਼ਡ ਲੈਂਡਜ਼ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਆਮ, ਅਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਭਾਸ਼ਾ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ ਦੂਜੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਿਸਦਾ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਦਲਣਾ, ਸੋਧਣਾ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਧਾਨਪਾਲਿਕਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਲਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ, ਇੰਡੀਅਨ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਿਸਟੀਚਿਊਸ਼ਨ ਆਫ ਮੋਰਟਗੇਜ਼ਡ ਲੈਂਡਜ਼ ਐਕਟ, ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਦੀ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਪੂਰਕ ਜਾਂ ਸੰਚਤ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਸਹਿ-ਮੌਜੂਦ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਇਕੱਠੇ ਖੜੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਰਗੇਜ਼ ਡੀਡਾਂ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਹ ਮੌਰਗੇਜ਼ ਹੋਣ ਜਾਂ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਭਾਰਤੀ ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਗਿਰਵੀਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੀ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਸੀਦ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿਓ। ਖੁਸ਼ੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਗੁਰਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ (1), ਅਤੇ ਰਾਮ ਰਾਖਾ ਮੱਲ ਬਨਾਮ ਰੋਡਾ ਅਤੇ ਹੋਰ (2), ਨੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ।

ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਲਤਾਨ ਸਿੰਘ, ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਜੱਜ, ਅੰਬਾਲਾ, ਮਿਤੀ 3 ਨਵੰਬਰ, 1949, ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਡਾਇਲ ਵਾਧੂ ਸਬ-ਜੱਜ, ਅੰਬਾਲਾ, ਮਿਤੀ 22 ਜੁਲਾਈ, 1949 ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ।, ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ, ਕਿ 29 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1947 ਨੂੰ ਕੋਈ ਮੌਰਟਗੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦਾ ਮੁਦਾਲਾ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਵਾਪਸ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸੀ। ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸ 'ਤੇ ਬੰਧਨ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਮੁਦਈ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇਗਾ। ਕੇ.ਐਸ. ਜੈਨ, ਐਨ.ਐਨ. ਗੋਸਵਾਮੀ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ। ਜੀ ਪੀ ਜੈਨ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

## ਨਿਰਣਾ

ਦੁਆ, ਜੇ.-ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ 11 ਮਈ, 1950 ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਜੇ., ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ; ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਖੁਸ਼ੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਗੁਰਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, (1), ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੁਆਰਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੇਸ ਨੂੰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਪੀਲ, ਜਿਸਦੀ ਆਮ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ, ਨੂੰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸੰਬੰਧਤ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ 9 ਜੂਨ, 1879 ਅਤੇ 10 ਜੂਨ, 1880 ਨੂੰ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਪੂਰਵਜਾਂ ਦੁਆਰਾ-ਹਿੱਤ ਵਿਚ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਿਸ਼ਨੀ (ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ) ਇੱਕ ਨਾਨਕ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ। ਨਾਨਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਇੱਕ ਬਲਦੇਵ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਤੇ 1920 ਵਿੱਚ ਬਲਦੇਵ ਦੇ ਨਾਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਮੁਦਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਮਹਿਮਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੇ। 29 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1947 ਨੂੰ, ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਰਿਸਟੀਚਿਊਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਮੋਰਟਗੇਜਡ ਲੈਂਡਜ਼ ਐਕਟ, 1938 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ, ਅਤੇ ਕਲੈਕਟਰ ਨੇ 28 ਮਈ, 1948 ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਕਿ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਅਪੀਲ 8 ਅਪ੍ਰੈਲ 1949 ਨੂੰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਿਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮਹਿਮਨ ਸਿੰਘ ਗਿਰਵੀ ਨੇ ਦਸੰਬਰ, 1948 ਵਿੱਚ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ। ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਲਈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ; ਮੁਦਈ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹਨ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ 60 ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਨੂੰ ਛੁਡਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ

ਸਾਲ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਿਸਟਿਚੂਸ਼ਨ ਆਫ ਮੋਰਟਗੇਜਡ ਲੈਂਡਜ਼ ਐਕਟ, 1938 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਹਾਇਕ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸੀ। ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਸ, ਨਲ ਅਤੇ ਵਾਇਡ।

ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਪਰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਹ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅੱਗੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਰਿਸਟੀਚਿਊਸ਼ਨ ਆਫ ਮੋਰਟਗੇਜਡ ਲੈਂਡਜ਼ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਸੀਦ ਦੁਆਰਾ 60 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਧਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁੱਦੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ:-

(1) ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਮਿਤੀਆਂ, ਭਾਵ, ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ?

(2) ਰਿਡੈਂਪਸ਼ਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਕਦੋਂ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੋਰਟਗੈਗਰ ਦੁਆਰਾ ਰਿਡੀਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਕਦੋਂ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ?

(3) ਕੀ ਸੱਠ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਮੁਦਈ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਪੂਰਵਜਾਂ-ਇਨ-ਟਾਈਟਲ ਦੁਆਰਾ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵਧਾਈ ਗਈ ਸੀ?

(4) ਕੀ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਹੈ?

(5) ਕੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ ਅਤੇ

ਮੁਦਾਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ? ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਘੋਸ਼ਣਾਕਰਤਾ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਹੈ?

(6) ਰਾਹਤ.

ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਰਿਸਟੀਚਿਊਸ਼ਨ ਆਫ ਮੋਰਟਗੇਜ਼ਡ ਲੈਂਡਜ਼ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਦੋ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ (ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਦੌਲਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਚੰਦਰ, ਐਫ. ਸੀ. ਦਾ ਦਿਰਸ਼ਟੀਕੋਣ, ਐਫ. ਸੀ. ਦਾ ਦਿਰਸ਼ਟੀਕੋਣ) ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ (1), ਅਤੇ ਸਰ ਜੇਮਸ ਐਂਡਰਸਨ, ਐਫ.ਸੀ., ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਅਨਵਰ ਖਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ (2) ਦੇ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ, ਸਰ ਜੇਮਜ਼ ਐਂਡਰਸਨ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਕਿ ਮੋਰਟਗੇਜ਼ਰ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਪੰਜਾਬ ਰਿਸਟੀਚਿਊਸ਼ਨ ਆਫ ਮੋਰਟਗੇਜ਼ਡ ਲੈਂਡਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮੁੱਦੇ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਦੁਆਰਾ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਸਲ ਲਿਖਤ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ, 1920 ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਿਖਤੀ ਰਸੀਦਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਅਸਲ ਰਸੀਦਾਂ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦਾ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੁਦਾਲਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋਵੇਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੋ ਗਿਆ। ਅੰਕ ਨੰਬਰ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਘੋਸ਼ਣਾ ਅਤੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਾਰੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ

ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ. ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਮੁੱਦੇ ਨੰਬਰ 3 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗੀ ਸੀ। ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ, ਜੋ ਕਿ ਬੇਸ਼ੱਕ, ਅਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਲਿਖਤੀ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਲਿਖਤ ਮੁਦਈ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਪੂਰਵਜਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁੱਦੇ ਨੰ: 1 ਅਤੇ 2 ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵੇਲੇ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਖੁਸ਼ੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਜਾਣ ਦਾ ਵੀ ਫਾਇਦਾ ਸੀ। ਗੁਰਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ, (1), ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅੱਛਰੂ ਰਾਮ, ਜੇ., ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਕਿ ਕੀ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਕਾਇਮ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਪੰਜਾਬ ਰਿਸਟੀਚਿਊਸ਼ਨ ਆਫ ਮੋਰਟਗੇਜਡ ਲੈਂਡਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਕਤ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਰਾਹਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਪਹਿਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ।

ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦੋ ਨੁਕਤਿਆਂ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਹੈ:-

- (1) ਕਿ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਅਤੇ

(2) ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਮੌਰਗੇਜ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਮਿਤੀ ਪੰਜਾਬ ਰਿਸਟੀਚਿਊਸ਼ਨ ਆਫ ਮੋਰਟਗੇਜਡ ਲੈਂਡਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ।

ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ. 1 ਅਤੇ ਪੀ. 2 ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦਿੱਤੇ ਸਮਰਥਨਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੇ ਕੰਮ, ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਬਾਸੋ, 26 ਜੁਲਾਈ, 1920 ਨੂੰ ਨਾਬਾਲਗ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਸਰਪ੍ਰਸਤ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀਆਂ ਡੀ. 1 ਅਤੇ ਡੀ. 2 ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਕਿ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮਿਤੀ 28 ਅਗਸਤ, 1920 ਨੂੰ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਾਸੋ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀਆਂ P. 1 ਅਤੇ P. 2 ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਪਾਸੇ ਦਿੱਤੇ ਸਮਰਥਨ, ਜਿਸਦਾ ਹਵਾਲਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ D. 1 ਅਤੇ D. 2 ਵਿੱਚ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਬਾਸੋ। ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਇੱਕ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਮੌਰਗੇਜ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੀ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਸੀਦ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿਓ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀਆਂ D. 1 ਅਤੇ D. 2 ਵਿੱਚ ਵੀ ਜੇ ਕੁਝ ਸਪੈਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੂੰ ਕੁਝ ਰਕਮਾਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। ਬਾਸੋ। ਮੇਰੇ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਮੌਖਿਕ ਸਬੂਤ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਜਿਸਦਾ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਕਿ ਇੰਡੀਅਨ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਾਨਤਾ ਸਾਬਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ. ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਉਹ ਅੰਕ ਨੰਬਰ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਨਿਰਣੇ ਕੀਤੇ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹਨਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਬਾਰੇ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਦਾਖਲਾ ਜਾਂ ਰਸੀਦ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਪੂਰਵਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ-ਹਿੱਤ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕੇਸ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਹੀ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਉਲਟ ਹੋ ਗਏ।

ਦੂਜੇ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਿਸਟੀਚਿਊਸ਼ਨ ਆਫ ਮੋਰਟਗੇਜ਼ਡ ਲੈਂਡਜ਼ ਐਕਟ (1938 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰ. IV) ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੋਰਟਗੇਜ਼ਡ ਲੈਂਡਜ਼ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੋ ਕਿ 8 ਜੂਨ, 1901 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ, ਜੇਕਰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਖਾਸ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਮੌਜੂਦ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ, ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਕਰੇ, ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੇ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਮੌਰਗੇਜ਼ ਦੀ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਕੀਲ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਲਈ ਸਮਰਥਨ ਮੰਗਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਇਹ ਸਵਾਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਮਾਮਲਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਖੁਸ਼ੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਗੁਰਦਿੱਤਾ ਅਤੇ



ਹੋਰ (1). ਅੱਛਰੂ ਰਾਮ, ਜੇ., ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ:-

"ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਸਿਰਫ ਉਸ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਕਾਇਮ ਰਹਿਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਹ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਨਹੀਂ ਜਦੋਂ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਐਕਟ। ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ। ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਇੱਕ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਛੁਡਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਜੋ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਸੀਮਾ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਉਹ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਹ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਜਦੋਂ ਐਕਟ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੀ ਉਮਰ 60 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੀ- ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਜੋ ਉਹ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੀ ਛੁਟਕਾਰਾ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ ਰਾਮ ਰਾਖਾ ਮੱਲ ਬਨਾਮ ਰੋਡਾ ਅਤੇ ਹੋਰ (2), ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਅਤੇ

ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅੱਛਰੂ ਰਾਮ, ਜੇ. ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ। ਕਪੂਰ, ਜੇ., ਨੇ ਅੱਗੇ ਲਿਖਿਆ:-

"ਮੈਂ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ। ਸੀਮਾ ਦੇ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੋਰਟਗੇਜ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਜਾਂ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮਿਆਦ 60 ਸਾਲ ਹੈ। ਉਸ ਮਿਆਦ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਿਡੀਮ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਭਾਰਤੀ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28 ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ 60 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਰਿਡੀਮ ਕਰਨ ਲਈ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੀ ਇੱਕ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਕੁਝ ਅਸਪਸ਼ਟ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਛੁਡਾਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣਾ ਮੇਰੇ ਲਈ ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ।"

ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੀਅਲ ਐਕਟ ਸੀ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਸ ਐਕਟ ਦਾ ਇੱਕ ਉਪਬੰਧ ਭਾਰਤੀ ਸੀਮਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸੀ। ਐਕਟ, ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਗਵਰਨਰ-ਜਨਰਲ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲੈਣ ਦੀ ਸਾਵਧਾਨੀ ਵਰਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਰਿਡੈਂਪਸ਼ਨ ਆਫ ਮੋਰਟਗੇਜ (ਪੰਜਾਬ) ਐਕਟ (ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ, II 1913) ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਮਰਥਨ ਲੈਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਕੀਤੀ ਹੈ; ਉਸ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ 1938 ਦੇ ਐਕਟ ਨੰ. 4 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਹੀ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ ਜੇਕਰ ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਕਟ, 1913 ਦਾ III।

ਅੱਗੇ ਵਧੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਸਭ ਤੋਂ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਵਿਚਾਰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜਾਂ ਨਾਲ ਜੋ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਤੋਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਬਹੁਤ ਸਾਰਥਕ ਹਨ ਅਤੇ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਤਰਕ ਵਿਚ ਕੁਝ ਵੀ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਇਹ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਵਾਂਗਾ ਕਿ ਇੰਡੀਅਨ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਮੋਰਟਗੇਜਡ ਲੈਂਡਜ਼ ਐਕਟ ਵਿਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਆਮ, ਅਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਭਾਸ਼ਾ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ ਦੂਜੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਿਸਦਾ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਦਲਣਾ, ਸੋਧਣਾ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਧਾਨਪਾਲਿਕਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਰੇ ਕੋਈ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ। ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਦੋਨਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧ, ਇੰਡੀਅਨ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਿਸਟੀਚਿਊਸ਼ਨ ਆਫ ਮੋਰਟਗੇਜਡ ਲੈਂਡਜ਼ ਐਕਟ, ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਦੀ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਪੂਰਕ ਜਾਂ ਸੰਚਤ ਹੋਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਹਿ-ਮੌਜੂਦ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਨਾਲ-ਨਾਲ। ਹੁਣ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇੰਡੀਅਨ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਦਨਾਮੀ ਜਾਂ ਅਸੰਗਤਤਾ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇਣ ਲਈ, ਮੈਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ 1938 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰ. IV ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਅਤੇ 4 'ਤੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਢੁਕਵਾਂ ਅਤੇ ਤਰਕਸੰਗਤ ਨਿਰਮਾਣ ਉਪਰੋਕਤ ਦੱਸੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅੱਛਰੂ ਰਾਮ, ਜੇ. ਅਤੇ ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਾਂਗਾ

ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਾਂਗਾ

ਅਪੀਲ ਪਰ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ

ਦੇਵਾਂਗਾ।

ਫਲਸ਼ੋ, ਜੇ.-ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

**ਡਿਸਕਲੇਮਰ:—** ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

**ਵਿਕਾਸ ਸ਼ਰਮਾ**

**ਟਰਾਂਸਲੇਟਰ**